

smysl zákona, kterýž ustanovením § 105 tr. zák. chce docílit, aby rozhodování dalo se zákonně a nestranně; takový správný postup rozhodování jest však ohrožován strannictvím jak úředníka, povolaného k rozhodnutí samému, tak i úředníka, povolaného k tomu, by zjednal podklady, jichž je zapotřebí pro rozhodování; předmětem podplácení ve smyslu § 105 tr. zák. jest proto každý úředník, který rozhodnutí věcně připravuje, nebo při něm spolupůsobí, byť i jen vyšetřováním a připravováním potřebných podkladů. V této trestní věci zjednali svědci P. a F. podklady potřebné pro rozhodnutí, k němuž zavdalo příčinu neoprávněně semilání obilí stěžovatelem, tím, že zjistili protokolárně shledané nesprávnosti; protokol ten byl, zaslali-li jej okresní správě politické, podkladem, na jehož základě tento příslušný úřad měl rozhodovati ve věci samé, a opatřiti, čeho dle zákona třeba; účel předpisů, v úvahu přicházejících, aby veškeré zásoby obilí, pokud nejsou zemědělcům ponechány ku krytí vlastní potřeby — byly zajištěny pro všeobecné zásobování, byl stejně ohrožen v případě, že by úředník okresní politické správy, k rozhodnutí samému povolaný, nerozhodoval, jak zákon a povinnost mu káže, jakož i tehdy, kdyby svědci P. a F. nebyli o shledaných nesprávnostech oznámení učinili, sepsaný protokol nebyli odeslali, případ úřadu povolanému k rozhodnutí samému byli zatajili a tím způsobili, že by k prohlášení propadu a k zachycení obilí, o něž jde, nebylo šlo. Dlužno tudíž pokládati svědky P-a a F-a za osoby, které sepsáním protokolu o nesprávnostech při revisi shledaných a zasláním ho okresní správě politické spolupůsobily při rozhodování veřejných záležitostí. Nalézací soud správně tedy shledal ve zjištěné skutkové podstatě zločin podle § 105 tr. zák. O skutkové povaze přestupku § 311 tr. zák. nemůže zde proto býti řeči, že šlo o rozhodování veřejných záležitostí, kterážto okolnost právě tvoří rozdíl mezi zločinem § 105 a přestupkem § 311 tr. zák., nikoli snad okolnost, že v § 105 tr. zák. jde o věci důležité, kdežto v § 311 tr. zák. o veřejné záležitosti méně důležité, jak se snažil dovoditi obhájce při veřejném kasačním líčení.

Čís. 695.

Podlounný vývoz předmětů potřeby do ciziny (zákon ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n.).

Stříbrná nezpracovaná lišina jest předmětem potřeby. I průvoz zboží cizozemského tuzemskem spadá pod ustanovení zákona o podlounném vývozu, neděje-li se dle zákonných předpisů.

(Rozh. ze dne 14. ledna 1922, Kr II 903/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 10. listopadu 1921, jímž byl obžalovaný sprostěn z obžaloby pro přečin podlounného vývozu předmětů potřeby do ciziny ve smyslu § 2 lit. b) zák. ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným dle obžaloby.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství, která běře v odpor sprošťující rozsudek z důvodu § 281 čís. 9 a) tr. ř. pro nesprávné právní posou-

zení věci, jest odůvodněna. Soud nalézací vylučuje skutkovou podstatu §u 2 zák. ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n. přes zjištěný podlouný převoz stříbrné litiny v ceně 2900 K přes hranice proto, že nešlo o předmět tuzemský, nýbrž o stříbrnou litinu, jež pocházela z Krakova a nalézala se v území republiky jen při dopravě do Vídně, již bránil zákaz podlouného vývozu dle cit. zákona tím méně, ana litina je beze cla a bylo by se obžalovanému potřebného potvrzení převozu dostalo na hranicích v Petrovicích, kdyby tam litinu byl předložil. Než zákon o stíhání podlouného vývozu do ciziny zakazuje v § 1 vývoz a jakoukolj dopravu předmětů potřeby do ciziny, ačli není jinak zvláštními předpisy stanoveno (§ 1), a ohrožuje trestem dle § 2 každého, kdo dopravuje předměty potřeby do ciziny bez potřebného povolení. Již široký pojem »dopravy« nedovoluje, aby obmezován byl předpis § 2 výhradně na vývoz zboží tuzemského a vylučován byl z něho zásadně převoz zboží původu cizozemského. Naopak sluší odvozovati z něho, zejména když v § 1 mluví se o jakékoli dopravě vedle vývozu, že zákon chce svým ustanovením zachytiti prostě veškerou podlounou přepravu předmětů potřeby z tuzemska do ciziny, ať již jde při tom o vývoz ve vlastním, technickém smyslu, čili nic. (Viz též rozhodnutí ze 27. ledna 1921, č. j. Kr II 350/20 č. sb. 348). I účel zákona, chrániti domácí zásoby, nasvědčuje tomuto výkladu, ježto i zákazem podlouného průvozu chrání se domácí zásobování. Dostáváť se i podlouným převozem do ciziny zboží, jež stalo se vpašováním jeho z ciziny do tuzemska vlastně již součástíou zdejších zásob, jsouc zachyceno příslušnými předpisy celními i důchodkovými. Netřeba poukazovati na praktické úvahy, svědčící o správnosti tohoto výkladu, o znění a účel zákona opřeného, jehož opakem bylo by obcházení zákona přímo podporováno. Jediným oprávněným pod zákon o podlouném vývozu nespadaajícím průvozem byl by průvoz legální, pohybující se v mezích, zákonnými předpisy vymezených. V případě tomto, kde šlo dle zjištění rozsudku o podlouný dovoz zboží, na hranicích neohlášeného a skrytého pod dvojítm dnem zavazadla, nemůže se obžalovaný pro podlouný vývoz, doplňující dovoz zboží na průvoz, dovolávati beztrestnosti a nelze opáčné stanovisko rozsudku uznati za zákonu vyhovující. Poukaz na mezinárodní transitní dopravu zboží železnicemi, jež děje se prý bez zvláštního povolení tuzemských úřadů, nemá tu místa, poněvadž upraven jest mezistátními úmluvami. Na oporu právního stanoviska rozsudku nelze též dovolávati se vyjádření celního úřadu, že litina jest beze cla a že jest potřebí toliko potvrzení převozu. Vyjádření to týká se jen celní stránky případu a pozbývá pro tento případ vůbec významu již proto, že obžalovaný právě opomenul zmíněné potvrzení legální cestou si opatřiti. Toto celní potvrzení převozu a předpokládané jím ohlášení zboží na hranici nelze též ztotožňovati s ohlášením komisi pro zahraniční obchod, o němž v § 1 zák. o podlouném vývozu děje se zmínka, a jež, jsouc řádně ověřeno, nahražuje dle § 10 nař. vlády ze dne 28. listopadu 1919, čís. 645 sb. z. a n., u zboží, jehož dovoz a vývoz všeobecně jest dovolen, vývozní, pokud se týče dovozní povolení. Takové ohlášení se v tomto případě nestalo, k čemuž nutno ještě podotknouti, že nespracované stříbro, o jaké tuto šlo, nejen nenáleží k předmětům, pro jejich vývoz by pouhé ohlášení stačilo, nýbrž vyžadovalo naopak zvláštního vývozního povolení bankovním úřadem ministerstva financí (§ 13 vlád.

nař. ze dne 28. listopadu 1919, čís. 644 sb. z. a n.). Že při široké zákonité definici »předmětů potřeby« (§ 1 zák. ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.), čítati k nim sluší i stříbrnou litinu, zvláště dokud nebyla snad na předmět čistě luxusní zpracována, ani rozsudek první stolice neběře v pochybnost.

Čís. 696.

Svádění nebo vybízení ku školní stávce spadá po případě pod skutkovou podstatu §u 305 tr. zák.

(Rozh. ze dne 16. ledna 1922, Kr II 329/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 30. března 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 305 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po hmotněprávní stránce dovozuje stížnost dle čís. 9 lit. a) §u 281 tr. ř., že se jednalo o provedení z taktických důvodů nastalého usnesení spolčených německých stran, aby protest všeho německého obyvatelstva proti opatřením ministerstva vyučování, německých zájmů školních se dotýkajícím, zejména proti zrušení četných německých škol a školních tříd, byl projeven tím, že děti v určitý den, totiž 8. října 1920 do škol se nedostaví; vybízel-li, podněcoval-li a sváděl-li stěžovatel k tomuto konkrétnímu ojedinelému jednání v určitý den, zodpovídá dle obsahu zmateční stížnosti za spoluvinu na tomto činu, tedy dle náhledu nalézacího soudu na přestupku §u 11 cís. patentu ze dne 20. dubna 1854; činnost stěžovatelova nezakládá — směřujíc pouze ke způsobení konkrétního určitého trestného činu — skutkové podstaty §u 305 tr. zák., která předpokládá všeobecné, theoretické, abstraktní vybízení k nemravným anebo protizákonným činům. Avšak stížnost nedbá při těchto vývodech — ač jí jest vycházeti z celkového skutkového děje, nalézacím soudem zjištěného, tedy i z toho, co vše zjistil soud o významu a smyslu řeči stěžovatelovy a úmyslu jeho — zjištění nalézacího soudu, že si obžalovaný byl vědom toho, že — zasazuje-li se jako místní jednatel strany ve veřejné schůzi o školní stávku — viklá právním vědomím posluchačů, které jim pravilo, že jest jejich zákonnou povinností, by posílali děti do školy, že obžalovaný vybízel, podněcoval a sváděl ke školní stávce, by toto způsobil a by přiměl posluchače k tomu, by změnili své právní přesvědčení. Tímto zjištěným — byť z konkrétního podnětu vyšlým, tož přece k všeobecným účinkům směřujícím — otrásáním mravních a právních názorů většího množství lidí opodstatněno jest ono všeobecné, theoretické, abstraktní pobízení k nemravnému a protizákonnému jednání, ono schvalování protizákonných anebo nemravných činů, kterému čelí ustanovení § 305 tr. zák.; nelze proto spatřovati právní omyl v tom, shledal-li nalézací soud v činnosti stěžovatelově skutkovou podstatu přečinu dle § 305 tr. zák. Ježto vina stěžovatelova nespočívá ve svádění nebo vybízení ke školní stávce,